

TEELTFICHE CAMPANULA CARPATICA

Campanula carpatica behoort tot de familie van de *Campanulaceae* of klokjesachtigen en komt van nature voor in het Middellandse Zeegebied en de gematigde streken van Azië. Het geslacht *Campanula* bevat een 300-tal soorten. *Campanula carpatica* is afkomstig uit de Karpaten en komt daar voor als rotsplant of bodembedekker. De Belgische jongplantenleveranciers bieden onder andere de 'Clips'-serie aan, een cultivar die kan verkocht worden voor gebruik als potplant binnen of buiten, in klassieke potten of hangpotten, maar ook voor beplanting van rotstuintjes. De meest voorkomende kleuren zijn blauw, wit en paars. In deze teeltfiche worden de cultivars uit zaad besproken.

.....
 Marc Vissers, Erik De Boodt

Vermeerdering, assortiment, jongplantentelers

De vermeerdering van de cultivars die worden aangeboden door de vermelde jongplantenleveranciers (Tabel 1) gebeurt via zaad. Hierbij wordt er ofwel in de winter, ofwel in de zomer gezaaid voor verkoop van jongplanten van week 10 - 16 of week 30 - 38. Naargelang de periode worden er 8 (zomer) tot 15 (winter) zaden per plug gezaaid. Deze worden niet afgedekt, daar *Campanula* een lichtkiemer is, of hoogstens met 1-2 mm vermiculiet. De zaai gebeurt bij 18 tot 22°C en bij hoge RV (95%); na 2 à 3 weken volgt de kieming (bij 20-22°C en belichting is er al kieming op 5-8 dagen). Deze zaailingen laat men goed bewortelen en ze worden aangeleverd in grotere of kleinere pluggen (traymaten variëren naargelang de leverancier van 84 tot 288 gaten). Ze moeten bij de meeste bedrijven 8 tot 14 weken op voorhand besteld worden.

Inpot, watergift, bemesting

Voor de verwarmde serre teelt start men met zaailingen van week 10 tot 16. Naargelang de cultivar wordt er aangeraden om in te potten in een potmaat gaande van 9 tot 13 cm (meestal 10,5 - 12 cm). Hierbij moet men gebruik maken van een goed drainerend potgrondmengsel met een pH rond 5,5. Firma Raes adviseert hierbij een bijmenging van 1-1,5 kg/m³ voorraadmeststof, extra ijzerchelaat en sporenelementen. Qua begieting mag er in de zomer rijkelijk gegoten worden; in de winter minder. Voor de bijbemesting bij de gietbeurten tijdens de teelt adviseren Raes en Benary

▲ *Campanula carpatica*

een samenstelling met 150-200 ppm N in een N/K₂O-verhouding van 1/1,5 (bv. 0,75 tot 1 g/l van 20-5-30); hierbij moeten te hoge ammoniumnitraatgehalten vermeden worden. Om geen Mg- of Fe-tekort te krijgen, wordt aangeraden om tijdens de teelt ook 1 à 2 keer bij te bemesten met extra bitterzout en ijzerchelaat.

Toppen/remmen

Bij de teelt van *Campanula* 'Clips' e.a. uit zaad wordt er niet getopt. Ook chemisch remmen is meestal niet nodig,

maar indien de omstandigheden toch te groeizaam zijn, kunnen volgens firma Florensis Cycocel en/of Alar gebruikt worden. Firma van der Zalm adviseert Cycocel aan een dosering van 0,5 ml/l. Firma Raes adviseert daarentegen een temperatuurverlaging; hierbij wordt de teeltduur iets langer.

Temperatuur

Bij de keuze van temperatuurstelling in de verwarmde serre teelt van *Campanula* varieert men best binnen

▲ *Campanula carpatica* 'Pearl Light Blue' (firma Raes)

▲ *Campanula carpatica* 'Perla White' (firma Florensis)

een range van 15-18°C, naargelang de gewenste teeltduur; hierbij start men met hogere temperaturen kort na inpot, om vervolgens af te zakken naar de gewenste eindtemperatuur.

Licht

Campanula carpatica is een langedagplant. Toch raadt men bij de vroege teelt aan om ook de eerste 3 weken al extra bij te belichten; dit kan aan 20-30 W/m² gedurende 10-12 uren/dag, maar de daglengte moet tijdens deze periode van groei beneden 13 uren gehouden worden. Vervolgens laat men de planten groeien in een onbelichte kas met open schermdoeken. Vanaf dat de planten groot genoeg zijn, moet er dagverlenging gebeuren tot 16 (à 18) uur om de bloei te forceren; hiertoe kan ook nachtonderbreking (3 tot 5 uren) toegepast worden.

Teeltduur

Vaak start men van grotere jongplanten die klaar zijn om te forceren; in dat geval duurt de teelt nog 10 tot 14 weken. Bij een vroege start met vertrek van kleinere planten kan dit tot 24 weken zijn.

Andere mogelijke teeltwijzen met langere teeltduur zijn de buitenteelt (zomer) waarbij men start met jongplanten vanaf mei die dan in de serre komen voor forcerie in augustus, en de koudekasteelt (winter) voor een start met jongplanten in het najaar.

Ziekten en plagen

Campanula carpatica heeft weinig tot geen last van ziekten en plagen. Wel opletten bij omstandigheden van hoge RV en watergift langs bovenaf, want dan kan er *Botrytis* optreden.

Transport, verkoop, tips voor de consument

Transport gebeurt best tijdens het

Tabel 1: Jongplanteninfo

Firma	Commerciële naam	Leverweken	Tray	Levertijd
RAES	'Clips' (Deep Blue, White)	7 tot 8		14 weken
	'Pearl' (Light Blue, White)	14 tot 16*		
		34 tot 36		
FLORENSIS	'Clips' (Blue, White, Dark Blue)	6 tot 36	84	8 tot 10 weken
	'Perla' (Blue, White)		288	
VAN DER ZALM	'Clips' (Blue, White, Deep Blue)	10 tot 16*	96	
	'Pearl' (Deep Blue, Light Blue, White)	30 tot 38	220	
	'Uniform' (Blue Improved)		264	

* voor serre teelt

Contactgegevens jongplantenleveranciers:

- Raes Tel: 09/355.58.30 www.raes.be
- Florensis Tel: 052/34.18.58 www.florensis.com
- van der Zalm Tel: 015/73.05.05 www.vanderzalm.be

knopstadium, bij koud weer en over een korte afstand; hierbij moet men de planten vochtig houden en de temperatuur beneden 26°C. Eenmaal bij de consument heeft *Campanula* een plaats in de volle zon tot halfschaduw nodig. De plant staat het liefst in een goed gedraineerde grond. *Campanula* kan elke twee tot vier jaar gescheurd worden.

Geraadpleegde literatuur

- Beeldenbank Floradania.dk
- Catalogi en teeltinfo verkregen van firma Raes en Florensis.
- Website-info van firma's Benary, Florensis, Raes, van der Zalm, Ball
- Cultural description van GASA ODENSE - BLOMSTER
- Vissers, M. (1995). Teeltfiche 19: *Campanula*. Verbondsnieuws, 15, p. 7-9.

Deze teeltfiche werd samengesteld door de studenten Laurens Van Riet en Davy De Decker van HUB-KAHO, campus

Waas Sint-Niklaas, Opleiding Bachelor Agro- en Biotechnologie, Optie Groenmanagement.

Verder speciale dank aan Geert Van Hecke en Thierry Raes (Rudy Raes Bloemzaden nv), Arjan Kok en Sanne Bruijnzeels (Florensis) en Mike van der Zalm (van der Zalm Young Plants) voor de foto's en/of informatie.

Alle gegevens zijn bedoeld ter informatie. Bij toepassing kunnen wij niet aansprakelijk gesteld worden voor eventuele nadelige gevolgen. ■

Onderzoek met steun van de Vlaamse Overheid, de Europese Unie, het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, de Provincie Oost-Vlaanderen, Boerenbond, AVBS dé sierteelt- en groenfederatie, de Koninklijke Maatschappij voor Landbouw en Plantkunde en KBC Bank & Verzekering.